

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source	มติชนสุดสัปดาห์		
Date :	18 เม.ย. 2551	Page :	45, 46
		No :	51193262

เศรษฐกิจพินล้านที่ยากจน

อาภากรสมบัติ

วารสาร สยามโกเศศ

45, 46

ก่อนหน้าที่นักอวกาศจะขึ้นบินในโครงการหมุนรอบโลก 20 ปี ก็โทรศัพท์ไปหาไบรกเกอร์ว่าอยากลงทุนในหุ้นสัก 100,000 บาท เพื่อที่ว่าเมื่อกลับลงมาจะได้เงินก้อนใหญ่ 20 ปีผ่านไป หุ้นที่ที่ลงจากยานอวกาศก็โทรศัพท์ไปหาไบรกเกอร์ทันทีถามว่าหุ้นที่ลงทุนไว้เป็นยังไบบ้าง ก็ได้รับคำตอบว่าตอนนี้มูลค่ามันสูงถึง 3 ล้านบาท นักอวกาศดีใจมากเพราะต่อไปจะสบาย ทันใดนั้นเองโอเปอร์เรเตอร์บอกว่าเวลา 3 นาทีของคุณหมดแล้ว ถ้าจะพูดต่อกรุณาหยุดเงินอีก 1 ล้านบาทด้วย

ผู้อ่านอาจหัวเราะกับใจนี้ แต่ก็อดคิดไม่ได้ว่ามันเวอร์ไปหน่อย แต่บัดนี้ที่ว่าเวอร์นั้นได้กลายเป็นเรื่องจริงแสนเศร้าของประเทศ Zimbabwe ประเทศที่ผู้คนกำลังเดือดร้อนแสนสาหัส ชาติแคลนไปทุกสิ่ง เงินเฟ้อพุ่งสูงถึง 100,000 เปอร์เซ็นต์ในปี 2007

Zimbabwe อยู่ในทวีปแอฟริกา ไม่มีทางติดต่อกับทะเล ล้อมรอบโดย South Africa, Botswana, Zambia และ Mozambique มีประชากรประมาณ 13 ล้านคน มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 80 ของประเทศไทย เมืองหลวงชื่อ Harare หรือ Salisbury เดิม

ชื่อเดิมของ Zimbabwe ก็คือ Rhodesia ในทศวรรษ 1880 บริษัท British South Africa นำโดย Cecil Rhodes พยายามผลักดันให้เป็นดินแดนของอังกฤษที่ปกครองโดยคนผิวขาว ชื่อตั้งเดิมใน ค.ศ.1898 คือ South Rhodesia

Cecil Rhodes ผู้ที่เชื่อศรัทธาอย่างแรงกล้าในความเป็นยอดของคนผิวขาวและความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรอังกฤษ ทำธุรกิจในเรื่องทรัพย์สินในดินและบนดิน และถูกกล่าวหาว่าค้าทาสด้วย เขาเป็นผู้ให้ Rhodes Scholarship แก่นักศึกษาผู้มาจากดินแดนที่ขึ้นหรือเคยขึ้นกับอังกฤษ และจากประเทศเยอรมนีไปเรียนที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ทูนี้ยิ่งใหญ่มากผู้มีชื่อเสียงในโลกหลายคนเคยได้รับทุนประธานาธิบดีคลินตันก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับทุน

ในปี 1965 Ian Smith ผู้นำ Rhodesia ก็ประกาศแยกประเทศเป็นอิสระจากอังกฤษ โดยให้คนขาวเป็นผู้ปกครองคนดำซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ สงครามต่อสู้อันระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มใต้ดินที่นำโดยคนผิวดำระเบิดขึ้น ผู้นำที่โดดเด่นคนหนึ่งคือนาย Robert Mugabe ซึ่งต่อมาก็ได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี และประธานาธิบดี และมีการเปลี่ยนชื่อจาก Zimbabwe เป็น Rhodesia ในปี 1980

Mugabe เป็นคาทอลิกที่เคร่งครัด ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ เรียนหนังสือได้ถึง 7 ปริญญา ระหว่างต่อสู้กับผู้นำผิวขาวเคยติดคุกถึง 10 ปี เขาเป็นฮีโร่ของคนพื้นเมืองจนเป็นผู้นำในปี 1980 และครองอำนาจต่อเนื่องกันมานาน 28 ปี จากฮีโร่แดนตึกก็กลายเป็นปีศาจในที่สุด และดูเหมือนในปีนี้ที่เขามีอายุ 84 ปี ชีวิตการเมืองของเขา กำลังจะจบลงถ้าแพ้การเลือกตั้งที่เพิ่งมี

ไปเมื่อปลายเดือนมีนาคม 2551 ที่นับคะแนกันเสร็จแล้ว แต่ทั้งสองฝ่ายต้องสู้กันอย่างหนักว่าใครเป็นผู้ชนะ

Mugabe เป็นนักสังคมนิยมแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง เริ่มต้นด้วยอุดมการณ์และจบลงด้วยคอร์รัปชัน ในช่วงเวลาครอบครองอำนาจ เขาส่งเสริมการแย่งชิงที่ดินที่มีค่าของคนผิวขาวกลับคืนมาสู่คนผิวดำ ควบคุมราคาสินค้าอย่างเข้มงวด ไม่มีการลงทุนจากต่างประเทศ รัฐมีบทบาทในเศรษฐกิจอย่างมาก กฎเกณฑ์ภาครัฐมีมากมายหยาบหยาบ ฯลฯ โดยดำเนินไปอย่างสวนทางกับสิ่งแวดล้อมในระดับโลก ในที่สุดเมื่อไม่นานมานี้เขาก็ประกาศยอมกลับสู่ล้านโยบายเดิมปรับให้เป็นไปตามกระแสโลก แต่เขาก็พูดอย่างเดียวแต่ไม่ทำ

เมื่อที่ดินเกษตรดีๆ ที่ยึดมาจากคนผิวขาวเกือบครึ่งหนึ่งนอนอยู่เฉยโดยไม่มีการผลิต

การขออนุญาตประกอบธุรกิจหรือกิจกรรมเศรษฐกิจต้องผ่านกระบวนการขออนุญาตที่ยืดเยื้อ ภาครัฐไร้ประสิทธิภาพในการบริหารคอร์รัปชันอยู่ทุกหัวระแหง ผู้นำยังอยู่ในโลกเก่าอย่างไม่ทันการเปลี่ยนแปลง ฯลฯ ผลที่เกิดขึ้นก็พอคาดเดาได้

ตลอด 10 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์ของประเทศเลวร้ายลงเป็นลำดับ พร้อมกับความโหดร้ายทารุณปราบปรามประชาชนและฝ่ายตรงข้ามที่ต่อต้านด้วยกองทัพและกลุ่มติดอาวุธที่รัฐจัดตั้งขึ้น ความหวาดกลัวครอบงำไปทั่วประเทศพร้อมกับความมอดออยาก

นาย Mugabe โกงเลือกตั้งหลายครั้งที่ผ่านมา ศาลสูงก็ถูกรวบง่า ตัดสินให้มีการเซ็นเซอร์สิ่งพิมพ์ ฝ่ายค้านและพวกต่อต้านถูกฆ่าตายอยู่บ่อยๆ รัฐบาลออกกฎหมายให้จงใจจำผู้ต้องสงสัยได้หนึ่งเดือนในข้อหาคอร์รัปชัน โดยผู้ต้องหาเป็นฝ่ายพิสูจน์ว่าตนเองบริสุทธิ์

ก่อนหน้านี้ 5 ปี คือในปี 2003 ขนาดของเศรษฐกิจลดลงไป 1 ใน 3 ผลผลิตอุตสาหกรรมหายไปร้อยละ 40 อัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 70 ในปี 2004 อัตราเงินเฟ้อร้อยละ 1,000 อาหารขาดแคลนและสิ่งอุปโภคเริ่มขาดแคลนหนักมีเอชไอวี สตีดี HIV ก็เลวร้ายอย่างน่ากลัว ทุกวันผู้คนนับร้อยๆ คนเข้าคิวเพื่อขอหนังสือเดินทางเพื่อเดินทางออกนอกประเทศ สิ้นปี 2004 ชาว Zimbabwe จำนวน 3.4 ล้านคนหรือ 1 ใน 4

น้ำจิ้มอาหารสมอง

The most important thing a father can do for his children is to love their mother. (Theodore Hesburgh)
สิ่งสำคัญที่สุดที่พ่อสามารถทำเพื่อลูกได้คือรักแม่ของเขา

ของประชากร อพยพไปอยู่ประเทศเพื่อนบ้าน (Botswana ประเทศเพื่อนบ้านสร้างรั้วไฟฟ้ายาว 480 กิโลเมตรตลอดชายแดนเพื่อกันการอพยพ) ยุโรปหรือสหรัฐอเมริกา

การที่ที่ดินชั้นดีไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ทำให้ขาดแคลนผลิตผลเกษตรที่เป็นอาหาร นโยบายต่อต้านต่างประเทศทำให้ควบคุมการนำสินค้าเข้าและส่งออก และเมื่อบวกกับระบบเรดเทปของการบริหาร การบริหารที่ไร้ประสิทธิภาพและคอร์รัปชันทุกจุด ระบบเศรษฐกิจก็เป็นง่อยพร้อมความหวาดกลัวทางการเมือง ทั้งหมดรวมกันทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนสินค้าอุปโภคและบริโภคอย่างหนัก และผลพวงอันหนึ่งที่ตามมาคือภาวะเงินเฟ้ออย่างหนัก

ในปี 2007 เงินเฟ้ออยู่ในอัตรา 100,000 เปอร์เซ็นต์ รัฐบาลพิมพ์ธนบัตรใหม่สี่แดงมูลค่าใบละ 10 ล้านเหรียญ (ซิมบับเว) ซึ่งสามารถซื้อกระดาษชำระได้ 2 ม้วน หรือขนมปังหนึ่งก้อน โดคา-โคล่า หนึ่งขวดมีราคา 5 ล้านเหรียญ ค่ารถเมล์ประมาณ 10 ล้านเหรียญ 10 กิโลกรัมของข้าวโพดที่ครอบครัว 4 คนอยู่

ได้ 2-3 วัน ราคา 45 ล้านเหรียญ เนื้อวัวชั้น
เลวมีราคา 30 ล้านเหรียญต่อครั้งก็โลกริม

น้ำมันเบนซินมีราคาเฉลี่ย 32.5 ล้านเหรียญ
(อาทิตย์ที่แล้วมีราคา 25 ล้านเหรียญ คาดว่า
อาทิตย์ต่อไปจะมีราคา 40 ล้านเหรียญ)
บ้านอายุของข้าราชการระดับกลางเดือนละ
ประมาณ 60,000 เหรียญ ค่าจ้างคนงาน
เกษตรเดือนละ 30 ล้านเหรียญ คนงานในโรงงาน
(ถ้าโชคดีมีงานทำเพราะอัตราว่างงานสูงถึงร้อยละ
80) ค่าจ้างเดือนละ 300 ล้านเหรียญ

อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเหรียญซิมบับเวกับ
เหรียญสหรัฐตามอัตราตลาดมืด คือ หนึ่ง
เหรียญสหรัฐเท่ากับ 35 ล้านเหรียญซิมบับเว
อัตราทางการคือ 1 เหรียญสหรัฐเท่ากับ 30,000
(ต่างกัน 1,166 เท่า จนห่อผลกันสนุก เช่น
ข้าราชการแอบเอาเหรียญสหรัฐมาขายในตลาด
มืด และเอาเหรียญซิมบับเวไปแลกเป็นเหรียญ
สหรัฐกลับในอัตราทางการ)

ผลงาน Mugabe ที่เด็ดกว่านี้ก็คืออายุขัย
เฉลี่ยของประชากรลดจาก 65 เหลือ 35 ปี ใน
ช่วงที่เขาครองอำนาจ ประชากรผู้ใหญ่อายุ
HIV 1 ใน 5 คน คนอดอยากหนักในชนบท 6
ล้านคน (มีข่าวว่าต้องจับยี่ราฟกิน) เงิน
ทุนสำรองระหว่างประเทศเกือบหมด ประเทศ
มีเงินสดสกุลต่างประเทศน้อยมากที่จะนำเข้า
น้ำมัน ฯลฯ

ตลาดมืดเพื่อซื้อขายสินค้าทุกชนิดเกิดขึ้น
เป็นดอกเห็ด "ที่มีด" ก็เพราะรัฐบาลควบคุม
ราคาสินค้าในระดับที่หน้าขบขันอย่างแข็งขันแต่
ไม่ได้ผล คนจึงไปซื้อขายกันลับๆ อย่างเปิดเผย
ร้านซูเปอร์มาร์เก็ตไม่มีของขายเพราะถูกจัดส่ง
ไปขายให้คนมีฐานะในราคาสูงไปหมดแล้ว

สถานการณ์เลวร้ายลงทุกวันในทุกด้าน ทุก
คนดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด สภาวะเงินเฟ้อที่
เลวร้ายทำให้ผู้คนลับสนระหว่างหน่วยพันล้าน
(Billions) และล้านล้าน (Trillions)

**ถ้าจะเรียกประชาชน Zimbabwe ว่า
เป็น Poor Billionaires (เศรษฐีพันล้าน
ที่ยากจน) ก็คงจะไม่ผิด เพราะถึงจะมี
เงินเป็นพันล้าน (เหรียญซิมบับเว) แต่ก็
สุดท้ายจน มีเงินมากมายก็ไม่ทำให้มี
สินค้าบริโภคได้ สิ่งที่เกิดสุขคือของ
จริงที่บริโภคได้ ไม่ใช่เงิน หลายคนคง
จำมตะวาจาของ ม.จ.สิทธิพร กฤดากร
ได้ ที่ว่า "เงินทองของมายา ข้าวปลา
ของจริง" ●**

เครื่องเคียงอาหารสมอง

Wมได้สังเกตจนเข้าใจและยังไม่เข้าใจอะไร
หลายอย่างดังต่อไปนี้ คิดว่าท่านผู้อ่าน
หลายท่านคงคล้ายผม

● เหตุใดมอเตอร์ไซค์รับจ้างจึงชอบไปจอด
ออดกันบนสะพานที่ค่อนข้างสูงซึ่งอาจทำให้เกิด
อันตรายเพราะปกติสะพานจะแคบกว่าถนนอยู่
แล้ว นอกจากนี้สะพานสูงมีจุดที่มองไม่เห็นรถ
ที่สวนมาอยู่ช่วงขณะหนึ่ง (ไม่รู้ว่าจะมีคนบ้า
แข่งบนสะพานตรงจุดนี้หรือไม่) บนหลาย
สะพานในกรุงเทพฯ รถมอเตอร์ไซค์จอดออด
กันเต็มจนพื้นที่สวนกันบนสะพานแคบกว่า
เดิมมาก ยิ่งไปกว่านั้นบางแห่งเอาเก้าอี้มาตั้ง
บนพื้นที่ถนนอีกด้วย

ทั้งหมดนี้ก็เพื่อจะทำให้สามารถมองเห็น
ลูกค้าที่กำลังคอยขึ้นรถได้กว้างไกลทั้งสองข้าง
มากที่สุด จนสามารถแย่งชิงลูกค้าจากคันอื่นๆ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่า อย่างนี้เรียกว่าได้
ประโยชน์ส่วนตัวแต่เสียประโยชน์ส่วนรวม
ตำรวจผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ทั้งสองลักษณะ
ต้องทำงานหนักกว่าเดิมครับ

● ตอนผมเป็นเด็ก ผมเห็นผู้ใหญ่กวาดหน้า
หลังจากถวายของพระแล้ว และพระเริ่มสวด
"สัพพัตถิโย ..." ด้วยการใช้นิ้วชี้ซ้ายและขวา
หรือภาชนะรองรับน้ำจากคนโท และค่อยๆ เท
น้ำผ่านนิ้วชี้ลงขัน ญาติมิตรคนอื่นก็อาจเอา
นิ้วชี้และขวาชี้แสดงการร่วมด้วย หรือคน
อื่นอาจเอามือสัมผัสตัวผู้กวาดหน้าต่อกัน
ทำนองว่ามีส่วนร่วมด้วย หลังจากนั้นก็นำ
ไปเทใต้ต้นไม้ (ไม่แน่ใจว่าปัจจุบันเจ้าหน้าที่เอา

ไปเทลงท่อหรือเปล่า)

ปัจจุบันผมเห็นแต่การเห็นาลงขันเฉยๆ
(คล้ายพระนเรศวรหลังน้ำลิโตนก) ไม่มีการใช้
นิ้วและขวาชี้กันอีกต่อไป การกวาดหน้าวิธีนี้
ผมรับได้เพราะวันเวลามันเปลี่ยนไป เมื่อก่อน
เขาอาจกวาดหน้ากันพิสดารกว่านี้หรืออาจ
เหมือนในปัจจุบันก็เป็นได้ ที่เขียนเรื่องนี้ก็
เพราะสงสัยเท่านั้น

● เมื่อก่อนเวลาใส่บาตรหน้าบ้าน ผู้ใหญ่จะ
ให้ทอดรองเท้า พระก็จะรับบาตรเฉยๆ เอาของที่
ใส่บาตรไม่ได้ใส่ยาม แต่ในปัจจุบันบางองค์จะ
มีคนชี้ซาเล้งคอยตามรับของจากพระใส่รถ
เมื่อใส่บาตรเสร็จพระก็ต้องสวดให้พร ยาวบ้าง
สั้นบ้างแตกต่างกันไปแต่ละองค์ การสวดให้
พรของพระเวลาใส่บาตรนี้เพิ่งเห็นเมื่อสัก 10
กว่าปีที่ผ่านมานี่เอง

ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะคนในยุคทุนนิยม
ปัจจุบันต้องการอะไรกลับคืนมาจากการเสีย
เงินชื่อของใส่บาตรมากขึ้นหรือเปล่า (การได้
รับพรพร้อมไปกับการได้รับบุญทำให้การใส่
บาตร คุ่มค่ายิ่งขึ้น?)

ถึงอย่างไรวาทกรรมนี้ก็ยังคงคือการ
ถวายสังฆทานที่ถวายนั่นขอให้อภัย
ที่ถวายก่อให้เกิดสุขแก่ผู้ถวายไปชั่ว
กาลปาวสาน ผมว่าอย่างนี้มันค้ากำไรเกิน
ควรมากไปครับ ●